

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T

Datum: 17. decembar 2009.

Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Patrick Robinson, predsjedavajući

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 17. decembra 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ŽALBI NA ODLUKU OLAD-a U VEZI S DODATNIM
SREDSTVIMA ZA PRETPRETRESNI POSTUPAK**

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

1. Dana 11. novembra 2009., Radovan Karadžić (u daljem tekstu: Karadžić) mi je dostavio Zahtjev za preispitivanje¹ Odluke koja je dostavljena u dopisu od 5. novembra 2009. godine (u daljem tekstu: Oспорavana odluka), a koju je Služba za pravnu pomoć i pitanja pritvora pri Sekretarijatu izdala u vezi s naknadom koja se može dodijeliti članovima Karadžićevog tima odbrane u skladu sa Sistemom za utvrđivanje naknada za rad osoba koje sarađuju s optuženim slabog imovnog stanja koji se sam zastupa.²

I. RELEVANTNE ODREDBE SISTEMA ZA ODREĐIVANJE NAKNADE

2. Paragraf 3.3 Sistema za određivanje naknade u svom relevantnom dijelu predviđa sljedeće:

Sistem za utvrđivanje naknada zasniva se na maksimalnom broju radnih sati koji se može odobriti za rad tima odbrane optuženog za pojedinu fazu postupka. Primjenjuju se sljedeći maksimumi:

- a) Pretpretresni postupak: Najviše 3.000 sati za cjelokupan pretpretresni postupak i najviše 100 sati po članu tima odbrane mjesečno, uz dodatak ukupnog broja sati zasjedanja suda za jednog člana tima odbrane, ako je sudsko vijeće optuženom odobrilo da ta osoba prisustvuje sjednicama [...]

U paragrafu 3.1 piše da "Naknade odobrava sekretar Suda, i to najviše za četiri osobe" koje pomažu optuženom slabog imovnog stanja koji se sam zastupa, konkretno, pravnom saradniku, koordinatoru predmeta, istražitelju, i saradniku za jezičke poslove. Paragraf 3.2, između ostalog, predviđa da, u slučaju ako optuženi želi da angažuje dodatne saradnike pored onih navedenih u paragrafu 3.1, te osobe nemaju pravo na naknadu iz sredstava Međunarodnog suda. U skladu s paragrafom 3.5, optuženi može zatražiti da Sekretarijat imenuje:

[...] još jed[nog] član[a] tima odbrane i/ili da se poveća maksimalan broj sati za pretpretresni postupak ako dokaže da su geografski raspon optužnice, broj dokaznih predmeta i broj svjedoka koji treba da budu pozvani da svjedoče bitno veći od prosjeka u predmetima koji se rješavaju pred Međunarodnim sudom.

¹ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Žalba na Odluku OLAD-a u vezi s dodatnim sredstvima za pretpretresni postupak, podnijeta na javnom osnovu s povjerljivim Dodatkom E, 11. novembar 2009. godine (u daljem tekstu: Zahtjev za preispitivanje).

² Sistem za utvrđivanje naknada za rad osoba koje sarađuju s optuženim slabog imovnog stanja koji se sam zastupa, 24. jul 2009. godine, (Rev. 1) (u daljem tekstu: Sistem za utvrđivanje naknada).

U paragrafu 3.7(a) se navodi da sekretar Suda može povećati maksimalni broj sati za pretpretresni postupak "[n]ajviše do 4.000 sati za cjelokupan pretpretresni postupak" ako se uvjeri da je povećanje maksimalnog broja sati "razumno i neophodno kako bi se optuženom olakšalo učestvovanje u postupku". U paragrafu 3.8, kada sekretar Suda poveća maksimalan broj sati za pojedinu fazu postupka:

[...] svaki član tima odbrane mjesečno može obračunati uvijek isti maksimalni broj sati, osim u slučaju da optuženi dokaže vanredne okolnosti koje opravdavaju primjenu dodatnog povećanja maksimuma za nekog konkretnog člana tima odbrane za određeni period.

II. OSNOVNI PODACI

3. U dopisu Karadžiću od 16. oktobra 2008. godine (u daljem tekstu: Dopis od 16. oktobra) sekretar Suda, između ostalog, obavještava Karadžića da će, u skladu sa Sistemom za određivanje naknade, njegovom timu odbrane biti dodijeljen maksimum od 3.000 sati za cijeli pretpretresni postupak i najviše 100 sati za svakog člana tima odbrane mjesečno "uz dodatak ukupnog broja sati zasjedanja Suda za jednog člana tima odbrane, ako je sudsko vijeće odobrilo da ta osoba prisustvuje sjednicama".³

4. U dopisu Sekretarijatu od 12. maja 2009. godine (u daljem tekstu: Zahtjev od 12. maja) Karadžić je tražio da Sekretarijat poveća broj pomoćnika dodijeljenih njegovom timu odbrane i da se maksimalni mjesečni broj sati za koji svaki član tima može da podnese račun poveća na 240 sati mjesečno po svakom članu tima. Svoj zahtjev Karadžić potkrepljuje navodima o količini objelodanjenog materijala, broju svjedoka tužilaštva i geografskom obimu optužnice.

5. U dopisu od 2. jula 2009. godine (u daljem tekstu: Odluka od 2. jula) Sekretarijat je odbacio Zahtjev od 12. maja za imenovanje dodatnih saradnika na temelju toga da je, s

³ Dopis od 16. oktobra, str. 2.

obzirom na obim i složenost predmeta *Karadžić*,⁴ Karadžiću dodijelio sedam saradnika i da je osmi saradnik trebao biti dodijeljen 2. jula 2009. godine. Sekretarijat je naveo da prosječan broj pomoćnog osoblja odbrane koji se dodjeljuje u najsloženijim predmetima na Međunarodnom sudu iznosi četiri do pet osoba i da povećanje koje je Karadžiću već odobreno "prevazilazi broj koji je predviđen Sistemom za određivanje naknade".⁵ Međutim, Sekretarijat je djelomično odobrio Zahtjev od 12. maja u pogledu povećanja isplate za mjesečni broj sati za svakog člana tima odbrane i odobrio 160 sati mjesečno za svakog člana tima. Sekretarijat je takođe povećao dodijeljeni broj sati za pretpretresnu fazu na 4.000 sati.⁶

6. U dopisu Sekretarijatu od 11. septembra 2009. godine (u daljem tekstu: Zahtjev od 11. septembra) Karadžić je tražio da Sekretarijat dodijeli sljedeće: (1) 987,95 sati kako bi se pokrio preostali broj sati rada koje je njegov tim odbrane obavio,⁷ i (2) dodatnih 160 sati rada mjesečno za svakog člana tima odbrane od septembra 2009. godine do početka suđenja. U daljim dopisima koji su Sekretarijatu dostavljeni kao nadopuna Zahtjeva od 11. septembra⁸ Karadžić tvrdi da dodatnih 1.000 sati koji su mu dodijeljeni Odlukom od 2. jula "nije dovoljno za ostatak pretpretresne faze postupka"⁹ zato što se "Karadžićev predmet po svojim posebnim karakteristikama razlikuje od svih drugih predmeta koji su se rješavali na MKSJ" i "drugačiji je i daleko složeniji od prosječnog predmeta klasificiranog kao predmet trećeg stepena složenosti".¹⁰

⁴ *Tužilac protiv Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18.

⁵ Odluka od 2. jula, str. 1.

⁶ *Id.* U skladu s Odlukom od 2. jula, ova odredba o dodatnom broju dodijeljenih sati na snazi je od dana podnošenja Zahtjeva od 12. maja.

⁷ Karadžić je u svom Zahtjevu od 11. septembra naveo da ukupan broj sati rada koje je odradio njegov tim odbrane iznosi 1.693,3 sata na dan podnošenja njegovo Zahtjeva od 11. septembra. On je takođe naveo da je od ukupnog broja sati rada u pretpretresnom postupku za koje njegov tim odbrane može tražiti nadoknadu i koji je Sekretarijat dodijelio njegovom timu odbrane ostalo 707,35 sati na dan njegovog podnošenja Zahtjeva od 11. septembra. Karadžić u svom Zahtjevu od 11. septembra navodi da bi odobrenje dodatnih 987,95 sati, od strane Sekretarijata "zajedno s raspoloživih 707,35 sati pokrilo troškove rada mog tima odbrane do danas".

⁸ Dopis koji je Karadžić uputio Sekretarijatu preko svog pravnog saradnika g. Marka Sladojevića, 16. septembar 2009. godine (u daljem tekstu: Dopis od 16. septembra) i dopis koji je Karadžić dostavio Sekretarijatu preko svog pravnog saradnika g. Marka Sladojevića, 22. oktobar 2009. godine (u daljem tekstu: Dopis od 22. oktobra).

⁹ Dopis od 16. septembra, str. 1.

¹⁰ Dopis od 22. oktobra, str. 1.

7. Faktori koje Karadžić navodi u prilog svom Zahtjevu obuhvatali su, između ostalog, sljedeće: (i) količinu dokumenata koju je objelodanilo tužilaštvo;¹¹ (ii) relativno nedavno objelodanjenu "gomilu" dokumenata tužilaštva, od čega je "gotovo polovina" objelodanjena od sredine maja 2009., a daljnjih 3.022 dokumenata od ukupno 91.450 stranica objelodanjeno je 16. septembra 2009. godine;¹² (iii) potrebu da se prikupe, organizuju i analiziraju materijali kako bi se osporili dokazi "do sada najvećeg broja svjedoka koji je ikada doveden pred MKSJ";¹³ (iv) količinu vremena potrebnog da se pomoćno osoblje odbrane pripremi i obavi razgovore sa "stotinama svjedoka tužilaštva";¹⁴ i (v) dostavljanje revidirane verzije optužnice od strane tužilaštva na dan 19. oktobra 2009. godine.¹⁵ Karadžić je takođe izjavio da Smjernice za pravnu pomoć u pretpretresnom postupku¹⁶ predviđaju da je procijenjeni broj sati za pomoćno osoblje u iznosu od 7.500 sati neophodan za pretpretresni postupak predmeta trećeg stepena složenosti i tvrdi da je, budući da je predmet *Karadžić* "čak složeniji od predmeta trećeg stepena složenosti", neophodno da se odobre dodatni sati za odgovarajuću pripremu njegovog predmeta za suđenje.¹⁷

8. Oспораваном odlukom odbačen je Zahtjev od 11. septembra za dodatnih 160 sati mjesečno za svakog člana tima.¹⁸ U njoj se, između ostalog, navodi da je Sekretarijat već uzeo u obzir veličinu i složenost predmeta *Karadžić* kad je povećao maksimalni dodijeljeni broj sati za pretpretresni postupak sa 3.000 na 4.000 sati u skladu s

¹¹ Dopis od 16. septembra, str. 1-2. Karadžić je u Dopisu od 16. septembra naveo da je do 18. avgusta 2009. godine tužilaštvo objelodanilo ukupno 72.634 dokumenta, koji su sadržavali 938.585 stranica. Karadžić je ocijenio da bi za čitanje svih 938.585 stranica bilo potrebno ukupno 15.643 sata, ako bi "izvorni govornik čitao po 60 stranica po satu".

¹² Dopis od 16. septembra, str. 1-2.

¹³ Dopis od 22. oktobra, str. 2. Karadžić je napomenuo, na str. 1-2 Dopisa od 22. oktobra, da tužilaštvo "namjerava da pozove 409 svjedoka", kao i odluku tužilaštva da će 71 svjedoka preklasifikovati kao rezervne svjedoke, "koji će biti pozvani u slučaju da odbrana ospori činjenice o kojima je već presuđeno, što će odbrana sigurno uraditi". Karadžić u Dopisu tvrdi da ukupan broj svjedoka tužilaštva iznosi 480.

¹⁴ Dopis od 22. oktobra, str. 2. V. takođe Dopis od 16. septembra, u kom Karadžić ocjenjuje da bi njegov tim odbrane trebao da obavi razgovor s otprilike 150 svjedoka s područja bivše Jugoslavije, i 25 međunarodnih svjedoka. U dopisu od 16. septembra takođe se navodi da tim odbrane namjerava da razgovara s 200 svjedoka tužilaštva, čiji su iskazi dostavljeni na osnovu pravila 92bis Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik).

¹⁵ Dopis od 22. oktobra, str. 3.

¹⁶ Branioci – Smjernice za pružanje pravne pomoći u pretpretresnom postupku, 1. maj 2006. godine (u daljem tekstu: Smjernice za pravnu pomoć u pretpretresnom postupku)

¹⁷ Dopis od 16. septembra, str. 3.

¹⁸ Oспоравана odluka, str. 1-2.

paragrafima 3.7(a) i 3.8 Sistema za utvrđivanje naknade i povećao broj sati za koje se mogu dostaviti računi sa 100 na 160 sati mjesečno po svakom članu tima odbrane. U Oспорavanoj odluci se navodi da je time Sekretarijat "dosegao granice ustanovljene Sistemom za utvrđivanje naknade", koji "ne predviđa nijednu mogućnost da se prevaziđu i prekorače gorenavedeni dodijeljeni sati".¹⁹ Uprkos tome, u Oспорavanoj odluci je istaknuto diskreciono pravo sekretara Suda "da odobri razumnu količinu dodatnih sredstava u slučaju nepredvidivih okolnosti ili nekog drugog iznimnog razloga koji iziskuju da se odstupi od Sistema naknade", kako bi se spriječilo nanošenje nepravde optuženom.²⁰ Sekretarijat je tom odlukom djelimično odobrio zahtjev za dodatnih 987,95 sati za pomoćno osoblje dodijelivši 500 sati na osnovu toga što je trenutak kad je tužilaštvo izvršilo objelodanjivanje razne dokumentacije bio izvan Karadžićeve kontrole, što je trenutak dostave revidirane optužnice u predmetu bio nepredvidiva okolnost i što su obje okolnosti mogle da utiču na Karadžićeve pripreme predmeta.²¹

9. Nakon toga, u dopisu od 9. novembra 2009. godine upućenom Karadžiću Karadžićev tim odbrane izjavio je da će, s obzirom na Oспорavanu odluku i činjenicu da im nije nadoknađeno 3.180 sati rada koji su ostvareni do 9. novembra 2009. godine, oni obustaviti sav rad počevši sa 10. novembrom 2009. godine "dok se ne isplate svi još neisplaćeni iznosi i dok se pismenom odlukom ne zagarantuje naknada za budući rad". Karadžić je zatim dostavio Zahtjev za preispitivanje. Sekretar Međunarodnog suda (u daljem tekstu: sekretar Suda) dostavio je podnesak na osnovu pravila 33(B) Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik) 25. novembra 2009. godine.²² Karadžić je dostavio odgovor 2. decembra 2009. godine.²³

¹⁹ *Id.*, str. 1.

²⁰ *Id.*, str. 2.

²¹ *Id.*

²² *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Podnesak sekretara Suda na osnovu pravila 33(B) u vezi sa Žalbom Radovana Karadžića na Odluku OLAD-a u pogledu dodatnih sredstava u pretpretresnom postupku, 25. novembar 2009. godine (u daljem tekstu: Podnesak sekretara Suda).

²³ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odgovor: Žalba na Odluku OLAD-a u pogledu dodatnih sredstava u pretpretresnom postupku, 2. decembar 2009. godine (u daljem tekstu: Odgovor).

III. ARGUMENTI

A. Zahtjev za preispitivanje

10. U Zahtjevu za preispitivanje Radovan Karadžić traži da se sekretaru Suda naloži da: (1) nadoknadi neisplaćene troškove za 3.180 sati rada, koje je tim odbrane ostvario od novembra 2009. godine,²⁴ i (2) "zagarantuje odgovarajući broj sati do ponovnog početka suđenja".²⁵ On navodi da bi "odobrenje ukupno 7.500 sati za pretpretresni postupak riješilo problem i pokrilo sve neisplaćene sate".²⁶ Karadžić tvrdi da, s obzirom na namjeru tužilaštva da pozove najveći broj svjedoka koji je ikad izveden pred Međunarodni sud, s obzirom na obim materijala koji je objelodanilo tužilaštvo - koji je do trenutka dostave Zahtjeva za preispitivanje iznosio ukupno 1,3 miliona stranica - i s obzirom na činjenicu da je veliki dio tih dokumenata relativno skoro objelodanjen, odobrenje 4.500 sati od strane Sekretarijata za cijelu pretpretresnu fazu postupka nije dovoljno da njegov tim odbrane pripremi predmet za suđenje.²⁷

11. Karadžić ponavlja svoju tvrdnju da se u Smjernicama za pravnu pomoć u pretpretresnom postupku predviđa da je za pripremu složenog predmeta trećeg stepena potrebno 7.500 sati za rad pomoćnog osoblja i tvrdi da je, s obzirom na izuzetnu veličinu i složenost predmeta *Karadžić* u poređenju s drugim predmetima trećeg stepena složenosti koji su se rješavali pred Međunarodnim sudom, dodjela 7.500 sati njegovom timu odbrane opravdana.²⁸ Karadžić takođe tvrdi da se njegov zahtjev ne odnosi na dodjelu sredstava koja se optuženom kojem je dodijeljen pravni zastupnik odobravaju na osnovu Smjernica za pravnu pomoć u pretpretresnom postupku, jer "[d]a je to uradio [...] tražio bi 350.00 – 400.000 eura za pretpretresnu fazu postupka, što se obično odobrava za predmete trećeg stepena složenosti."²⁹

²⁴ Zahtjev za preispitivanje, par. 15. *Vidi takođe* Zahtjev za preispitivanje, par. 2. i 8.

²⁵ *Id.*, par. 15.

²⁶ *Id.*

²⁷ *Id.*, par. 2, 4 i 5.

²⁸ *Id.*

²⁹ *Id.*

B. Podnesak sekretara Suda

12. Sekretar Suda kao uvodnu primjedbu ističe da je dostavivši Zahtjev za preispitivanje direktno meni, kao predsjedniku Međunarodnog suda, Karadžić zanemario propisnu proceduru za pokretanje sudskog preispitivanja na osnovu člana 31(C) Uputstva za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (u daljem tekstu: Uputstvo).³⁰ Član 31(C) predviđa, u svom relevantnom dijelu, da u slučajevima spora koji se odnose na iznose veće od 4.999 eura " oštećena strana može podnijeti zahtjev za preispitivanje sekretaru Suda, koji će stvar proslijediti predsjedniku Suda radi donošenja odluke ".³¹

13. Sekretar Suda tvrdi da je on "ispravno primijenio relevantne pravne odredbe" kada je dodijelio sredstva Karadžićevom timu odbrane.³² On tvrdi da su Smjernice za pravnu pomoć u pretpretresnom postupku, koje Karadžić navodi, u ovom slučaju potpuno irelevantne jer se odnose isključivo na predmete u kojima optuženog zastupa branilac.³³ Sekretar Suda napominje da su u ovom slučaju mjerodavne smjernice iz Sistema za utvrđivanje naknade,³⁴ i tvrdi da se ta razlika "temelji na fundamentalno različitim odgovornostima i zadacima tima odbrane optuženog koga zastupa branilac" od predmeta u kojima tim odbrane pomaže optuženom koji se sam zastupa.³⁵ Stoga, iako optuženi koji odabere da se sam zastupa može dobiti "određena sredstva" od Međunarodnog suda za isplatu pomoćnika koje mu dodijeli Sekretarijat, on nema pravo na finansijsku pomoć koja se može porediti s pomoći koja se dodjeljuje timovima odbrane koji zastupaju optuženog u skladu sa Smjernicama za pravnu pomoć Međunarodnog suda.³⁶ U vezi s tim, sekretar Suda citira Odluku u predmetu *Krajišnik*.³⁷

³⁰ Podnesak sekretara Suda, par. 31. Sistem za utvrđivanje naknade predviđa, shodno par. 8.1, da se svi eventualni sporovi u vezi s naknadom proizašli iz primjene Sistema za utvrđivanje naknade rješavaju u skladu s članom 31 Uputstva.

³¹ Podnesak sekretara Suda, par. 30-31.

³² *Id.*, par. 36. *Vidi takođe* Podnesak sekretara Suda, par. 68.

³³ *Id.*, par. 40.

³⁴ *Id.*, par. 37.

³⁵ *Id.*, par. 40.

³⁶ *Id.*, par. 41-42.

³⁷ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, Odluka po Krajišnikovom zahtjevu i po zahtjevu Tužilaštva, predmet br. IT-00-39-A, 11. septembar 2007. godine. U Podnesku sekretara Suda posebno se navode para. 41-42 iz Odluke u predmetu *Krajišnik*.

14. Sekretar Suda izjavljuje da je pri donošenju odluke o dodjeli dodatnih 4.000 sati za pretpretresnu fazu postupka u Odluci od 2. jula on propisno uzeo u obzir obim i red veličine predmeta *Karadžić*.³⁸ On takođe tvrdi da se odstupanje od zadatih smjernica za isplatu u skladu sa Sistemom za utvrđivanje naknade može odobriti samo "u slučajevima opravdanih nepredviđenih okolnosti na koje odbrana ne utiče, a koje znatno utiču na obim njihovog posla".³⁹ Sekretar Suda ističe da je prilikom dodjele dodatnih 500 sati za pretpretresnu fazu postupka u Osporavanoj odluci uzeo u obzir kao nepredvidljive okolnosti izmjenu optužnice neposredno pred početak suđenja i trenutak objelodanjivanja od strane tužilaštva.⁴⁰ On takođe navodi da bi svaka dalja dodjela sredstava bila neopravdana jer je u prilog svojim raznim zahtjevima *Karadžić* ponavljao faktore koji su već uzeti u obzir prilikom odobrenja dodatnih sredstava prije donošenja Osporavane odluke.⁴¹

15. Navodi se takođe da predmet *Karadžić* nije složeniji od predmeta trećeg stepena složenosti koji se rješavaju pred Međunarodnim sudom.⁴² Sekretar Suda tvrdi da je *Karadžićeva* odluka da obavi razgovore s većinom svjedoka tužilaštva strategija svojstvena *Karadžićevom* timu odbrane, a ne standardna praksa na Međunarodnom sudu.⁴³ Stoga, iako svaki optuženi ima pravo da bira svoju strategiju odbrane, on ne može očekivati da Međunarodni sud odobri dodatna sredstva za strategiju koja prevazilazi uobičajenu sudsku praksu timova odbrane pred Međunarodnim sudom.⁴⁴ U Podnesku sekretara Suda takođe se navodi da je velikom količinom objelodanjenog materijala

³⁸ *Id.*, par. 46-47. U Podnesku sekretara Suda takođe se navodi, u par. 48, da su punim prihvatanjem *Karadžićevih* prava kao optuženog, u skladu s članom 21(4)(b) Statuta Međunarodnog suda, na odgovarajuće mehanizme za pripremu njegove odbrane, *Karadžiću* u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija obezbijedeni uslovi "koji su slični onima dodijeljenim drugim optuženima koji se sami zastupaju pred Međunarodnim sudom i koji prevazilaze mogućnosti kojima raspolaže optuženi kome je dodijeljen pravni zastupnik". U Podnesku sekretara Suda navode se ti uslovi, u fusnoti 35, koji obuhvataju: pristup kompjuteru, obuku u informatičkoj tehnologiji i kancelarijske usluge, kao što su pristup telefonu i telefaksu i mogućnost obavljanja razgovora sa svjedocima.

³⁹ *Id.*, par. 50.

⁴⁰ *Id.*, par. 51.

⁴¹ *Id.*, par. 53. U Podnesku sekretara Suda, u par. 53, nabrajaju se sljedeći faktori koje je *Karadžić* ponovio u raznim podnescima: velika količina objelodanjivanja od strane tužilaštva, veliki broj svjedoka tužilaštva, složenost predmeta *Karadžić* i ultimatum *Karadžićevog* tima da će obustaviti rad ukoliko se ne isplati dalja naknada.

⁴² *Id.*, par. 54.

⁴³ *Id.*, par. 55. Sekretar Suda tvrdi da to ovisi o tome da li se navedeni svjedoci tužilaštva pozivaju da svjedoče *viva voce* ili na osnovu pravila 92*bis* ili pravila 92*ter* Pravilnika.

⁴⁴ *Id.*

tužilaštva dijelom ispunjen Karadžićev zahtjev za pristup materijalima koji nisu od značaja za njegovo suđenje.⁴⁵

16. Sekretar Suda takođe navodi da zahtjev za 3.180 neplaćenih sati "dovodi u zabludu" jer Karadžić "nije mogao legitimno očekivati da će sekretar Suda odobriti isplatu svih faktura koje je dostavio njegov tim odbrane bez obzira na odobrena sredstva".⁴⁶ On tvrdi da ako Karadžić nije u mogućnosti da pripremi svoj predmet uprkos pomoći "ukupno 49 članova tima odbrane", to "dovodi u pitanje njegovu sposobnost da se sam zastupa".⁴⁷ Stoga, rješenje nije u tome da se povećaju sredstva dodijeljena Karadžiću kao optuženom koji se sam zastupa, već da se ograniče njegova prava na samozastupanje.⁴⁸

C. Replika

17. U svojoj Replici Karadžić ponovo ističe nerazumnost odluke sekretara Suda da se sredstva tima odbrane u pretpretresnom postupku ograniče na 4.500 sati za cijelu pretpretresnu fazu postupka.⁴⁹ On takođe, između ostalog, navodi da opredijelivši se da se sam brani "u stvari postaje glavni branilac, čime se odriče oko 175.000 eura pravne pomoći u pretpretresnoj fazi postupka", koja se garantuje optuženom koga zastupa branilac.⁵⁰ Karadžić takođe tvrdi da sudska praksa Međunarodnog suda ne predviđa da

⁴⁵ *Id.*, par. 56.

⁴⁶ *Id.*, par. 63.

⁴⁷ *Id.*, par. 65. U Podnesku sekretara Suda u prilog toj tvrdnji poziva se na sljedeće: *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39, Odluka po Krajišnikovom zahtjevu i po zahtjevu tužilaštva, 11. septembar 2007. godine, par. 40, i *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po žalbi na Odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 20. oktobar 2006. godine, par. 20. U fusnoti 6 Podneska sekretara Suda navodi se da se Karadžićev tim odbrane sastoji od "osam priznatih saradnika, devet vještaka koji se zasebno isplaćuju, 23 *pro bono* saradnika i devet pripravnika".

⁴⁸ Podnesak sekretara Suda, par. 65. U prilog ovoj tvrdnji u Podnesku sekretara Suda poziva se na sljedeće: Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 41, i *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Odluka po žalbi na Odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 20. oktobar 2006. godine, par. 20. U Podnesku sekretara Suda, u fusnoti 6 takođe se navodi da se Karadžićev tim odbrane sastoji od "osam priznatih saradnika, devet vještaka koji se zasebno isplaćuju, 23 *pro bono* saradnika i devet pripravnika".

⁴⁹ Replika, par. 11-13.

⁵⁰ *Id.*, par. 26.

preuzimanjem ove uloge optuženi mora preuzeti i ulogu istražitelja, koordinatora predmeta i pravnog saradnika.⁵¹ U vezi s tim, on tvrdi da Odluka u predmetu *Krajišnik*:

[...] ne ovlašćuje sekretara Suda da smanji resurse potrebne za pripremu za suđenje [...] ispod minimalnog nivoa podrške koja se smatra potrebnom za optužene s dodijeljenim zastupnikom. U Odluci je jednostavno predviđeno da optuženi koji se sam zastupa nema pravo na finansiranje branioca.⁵²

IV. STANDARD PREISPITIVANJA

18. Sljedeći standard je određen za preispitivanje administrativnih odluka koje donosi sekretarijat Suda:

Sudsko preispitivanje takve administrativne odluke ne predstavlja ponovno saslušanje. Ne radi se ni o žalbenom postupku, niti je taj postupak na bilo koji način sličan preispitivanju vlastite presude kakvo bi sudsko vijeće moglo provesti u skladu s pravilom 119 Pravilnika o postupku i dokazima. Sudsko preispitivanje administrativne odluke sekretara koja se tiče pravne pomoći inicijalno se bavi pravilnošću postupka kojim je sekretar došao do neke odluke i načinom na koji je do nje došao.⁵³

Shodno tome, administrativna odluka sekretara Suda može biti poništena ukoliko donosilac odluke:

- (a) nije poštovao pravne uslove iz Uputstva;
- (b) ako se nije pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde ili ako u procesnom smislu nije postupao korektno prema osobi na koju utiče dotična odluka, ili
- (c) ako je uzeo u obzir materijal koji nije relevantan a propustio uzeti u obzir materijal koji je relevantan, ili

⁵¹ *Id.*, par. 28. U svojoj Republici, u par. 28, Karadžić se poziva na par. 41 Odluke iz predmeta *Krajišnik* opšte govoreći, od optuženog koji se sam zastupa očekuje se da preuzme sve zadatke koje obično obavlja branilac".

⁵² *Id.*, par. 27.

⁵³ *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/I-A, Odluka po preispitivanju odluke sekretara o prestanku pružanja pravne pomoći Zoranu Žigiću, 7. februar 2003. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa *Žigićem*), par. 13. V. takođe *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-AR73.2, Odluka po žalbi Zdravka Tolimira na odluku Pretresnog vijeća II u vezi s odlukom sekretara koja se odnosi na pravnu pomoć, 12. novembra 2009. godine (u daljem tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*), par. 8; *Tužilac protiv Milana Martića*, IT-95-11-AR73.1, Odluka po preispitivanju Odluke sekretara da se predmet ne klasifikuje u III stepen složenosti, 3. decembar 2004. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Martić*), par. 16.

(d) ako je došao do zaključka do kakvog ne bi došla ni jedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje (test "nerazumnosti").⁵⁴

U odsustvu dokaza o nerazumnosti, "ne može biti nikakvog zadiranja u slobodno ocjenjivanje činjenica ili merituma tog predmeta za koje je ovlašten donosilac administrativne odluke".⁵⁵ Strana u postupku koja osporava administrativnu odluku snosi teret uvjeravanja i mora pokazati (1) da je došlo do greške opisanog karaktera i (2) da je ta greška bitno uticala na donošenje odluke sekretara na njegovu štetu. Administrativna odluka može biti poništena samo ako je pokazao da su ispunjena oba navedena uslova.⁵⁶ Osim toga, u slučajevima pružanja pravne pomoći " implicitno ograničenje da samo sekretar utvrđuje u kojoj *mjeri* optuženi može djelimično podmiriti troškove branioca iz vlastitih sredstava jasno ukazuje na to da je moć vijeća da sekretarovu odluku zamijeni svojom ograničena".⁵⁷

V. DISKUSIJA

19. Sekretar Suda ispravno tvrdi⁵⁸ da se podnošenje sadašnjeg Zahtjeva za pomoć kosi s članom 31(C) Uputstva koji, između ostalog, predviđa da ukoliko dođe do spora u vezi s iznosom većim od 4.999 eura:

[...] oštećena strana može podnijeti zahtjev za preispitivanje sekretaru Suda, koji će stvar proslijediti predsjedniku Suda radi donošenja odluke. Prije nego što predsjednik Suda donese odluku, zatražiće od oštećene strane i respondenta da iznesu argumentaciju [...].

⁵⁴ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 8; Odluka u predmetu *Martić*, par. 16; Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 13.

⁵⁵ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 8; Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 13; Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 30; *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.2, Odluka po interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća u vezi s odgovarajućim uslovima, 7. maj 2009. godine (u daljem tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Karadžić*), par. 10.

⁵⁶ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 8; Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 14; Odluka po žalbi u predmetu *Karadžić*, par. 10.

⁵⁷ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 9; Odluka u vezi sa *Žigićem*, par. 14.

⁵⁸ Podnesak sekretara Suda, par. 31.

U Zahtjevu za preispitivanje se tvrdi da Oспорavana odluka bitno ometa Karadžićevu sposobnost da nastavi pripremu svog predmeta za suđenje. Nastavak suđenja u predmetu *Karadžić* zakazan je za 1. mart 2010. godine. Postojeći problem mora se, stoga, brzo riješiti. Shodno tome, budući da je do nastavka suđenja ostala relativno ograničena količina vremena i da ja već rješavam Karadžićev zahtjev za preispitivanje i podneske strana u postupku, mišljenja sam da bi radi ekonomičnosti suđenja bilo najbolje da se Zahtjev za preispitivanje razmatra u obliku u kom je dostavljen, odnosno da se ne traži da Karadžić ponovo podnese svoj zahtjev za preispitivanje putem sekretara Suda i da strane u postupku ne podnose ponovo svoje podneske.

20. Kao što je ranije napomenuto,⁵⁹ Sistem za utvrđivanje naknade određuje maksimalno 3.000 sati za cijelu pretpretresnu fazu u skladu s paragrafom 3.3(a) i odobrava da se iznos maksimalno poveća na 4.000 sati za cijelu pretpretresnu fazu ako se sekretar Suda uvjeri da je povećanje dodijeljenih 3.000 sati "razumno i neophodno kako bi se optuženom olakšalo učestvovanje u postupku". Sekretar Suda, stoga, ispravno tvrdi da je, u skladu sa Sistemom za utvrđivanje naknade, odobreno povećanje od 4.000 sati maksimalni broj sati koji se odobrava za pretpretresnu fazu postupka. To maksimalno povećanje broja sati odobreno je Karadžiću Odlukom od 2. jula. Svako dalje finansiranje iznad i mimo Sistema za utvrđivanje naknade ovisi, stoga, o diskrecionom pravu sekretara Suda da odobrava razumnu količinu dodatnih sredstava u slučajevima nepredviđenih okolnosti ili bilo kojih drugih vanrednih razloga koji zahtijevaju odstupanje od Sistema za određivanje naknade.⁶⁰ Napominjem da Sistem za utvrđivanje naknade, na prvi pogled, ne sadrži takvu odredbu i da je izvor ovog konkretnog diskrecionog prava sekretara Suda nejasan.⁶¹ Međutim, budući da su obje strane u

⁵⁹ *Vidi supra*, par. 2.

⁶⁰ *Vidi* Oспорavana odluka, str. 2.

⁶¹ *Vidi Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54, Memorandum predsjednika Suda u vezi s članom 31 Uputstva za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, 9. februar 2005. godine, par. 6. Diskreciono pravo sekretara Suda da odobri naknade iznad i mimo Sistema za određivanje naknada izgleda da je proizašlo iz prakse Sekretarijata. Na jezik kojim je to diskreciono pravo opisano, konkretno, da ga je moguće primijeniti u slučajevima nepredvidljivih okolnosti ili drugih vanrednih razloga, izgleda da su uticale odredbe kao što su paragraf 37 Smjernica za pravnu pomoći i paragraf 3.8 Sistema za određivanje naknada. *Vidi takođe Tužilac protiv Miroslava Brale*, predmet br. IT-95-17, Memorandum predsjednika Suda u vezi sa Zahtjevom za preispitivanje u skladu s članom 31 Uputstva za dodjelu branioca po službenoj dužnosti koji je dostavio branilac Miroslava Brale, 12. septembar 2007. godine, par. 28-30.

postupku prihvatile primjenu tog diskrecionog prava u postojećem predmetu, spreman sam da nastavim postupak na pretpostavci da se ono odnosi na postojeći predmet.

21. U Oспорavanoj odluci, sekretar Suda koristi to diskreciono pravo kako bi dodijelio daljih 500 sati za koje se mogu isplatiti naknade na temelju toga što su trenutak kada je tužilaštvo objelodanilo razne dokumente, kao i dostava revidirane optužnice u ovom predmetu, predstavljale nepredvidive okolnosti van Karadžićeve kontrole, što je moglo da utiče na njegove pripreme za suđenje.⁶² Glavna tačka Zahtjeva za preispitivanje jest da je sekretar Suda propustio da dodijeli razuman iznos dodatnih sredstava za pretretresnu fazu postupka u skladu s okolnostima u predmetu *Karadžić*. Stoga je pitanje da li sekretar Suda, prilikom primjene svog diskrecionog ovlaštenja, kada je u Oспорavanoj odluci odobrio 500 sati za koje se može tražiti naknada izvan granica određenih Sistemom za određivanje naknade: (1) nije poštovao pravne uslove iz Uputstva, ili se (2) nije pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde ili u procesnom smislu nije pravično postupao prema osobi na koju utiče dotična odluka, ili je (3) uzeo u obzir materijal koji nije relevantan, a propustio da uzme u obzir materijal koji je relevantan, ili je (4) došao do zaključka do kakvog ne bi došla nijedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje (test "nerazumnosti"). Po mom mišljenju, za svrhe ove odluke, primjenjivi kriteriji za pravno preispitivanje jesu da li je sekretar Suda uzeo u obzir materijale koji nisu relevantni, ili je propustio da uzme u obzir materijal koji je relevantan, i da li je sekretar Suda došao do zaključka do kakvog ne bi došla nijedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje.

22. U pogledu vremena objelodanjivanja od strane tužilaštva, Karadžić je tvrdio da je tužilaštvo objelodanilo 72.634 dokumenata od ukupno 938.585 stranica, 18. avgusta 2009. godine, i da je "gotovo pola" ili "48 posto" tog materijala objelodanjeno od polovine maja 2009. godine.⁶³ Tužilaštvo u svom Podnesku tvrdi da je obim objelodanjenog materijala tužilaštva djelimično posljedica Karadžićevog zahtjeva da mu se dostave dokumenti koji se ne odnose na njegov predmet.⁶⁴ Međutim, u podnescima

⁶² Oспорavana odluka, str. 2. *Vidi takođe* Podnesak tužilaštva, par. 51.

⁶³ Dopis od 16. septembra, str. 1-2.

⁶⁴ Podnesak tužilaštva, par. 56.

koji dopunjuju Zahtjev od 11. septembra Karadžić je istakao da su od ranije pomenuta 72.634 dokumenta, 43.741 dokument od ukupno 384.514 stranica bio je dokument dostavljen na osnovu pravila 65ter. Takođe je tačno naveo da je "81 posto" tih dokumenata na osnovu pravila 65ter objelodanjeno u drugoj polovini maja 2009. godine.⁶⁵ Te okolnosti, koje sekretar Suda ne pobija ni u Oспорavanoj odluci ni u Podnesku sekretara Suda, otkrivaju da su znatan dio materija objelodanjenog tokom tog perioda predstavljali dokumenti od značaja za predmet *Karadžić*.⁶⁶

23. Sekretar Suda je utvrdio da obim objelodanjenog materijala tužilaštva i činjenica da je objelodanjivanje još uvijek u toku, "nisu nepredviđene okolnosti i ne mogu se klasifikovati kao 'vanredne' ako se uporede s drugim predmetima" koji se rješavaju pred Međunarodnim sudom.⁶⁷ Ako se razmotri izolovano, obim objelodanjenog materijala tužilaštva možda ne predstavlja "vanrednu" pojavu u praksi Međunarodnog suda. Međutim, u konkretnim okolnostima ovog predmeta obim objelodanjenog materijala tužilaštva, trenutak kad su materijali objelodanjeni u odnosu na početak suđenja i značaj koji većina tih dokumenata ima za postupak, kumulativno predstavljaju vanrednu okolnost.

⁶⁵ Dopis od 16. septembra, str. 2.

⁶⁶ U Podnesku sekretara Suda u par. 60 navodi se da je predstavnik Sekretarijata posjetio Karadžića u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija i "objasnio da su informacije iznijete u zahtjevu bile neodređene i da je sekretar Suda preispitao tačnost i razboritost procjena optuženog, kako je iznijeto u paragrafu 45 gore u tekstu." U Podnesku sekretara Suda, u par. 45, piše kako slijedi:

U Zahtjevima, optuženi je kao glavno opravdanje za dodatna sredstva stalno koristio veličinu predmeta, konkretno količinu objelodanjenog materijala, broj svjedoka tužilaštva, geografski raspon koji obuhvata Optužnica i broj vještaka koje tužilaštvo namjerava pozvati da svjedoče. Konkretno, optuženi je tvrdio da je "većina" od 50 kontaktiranih svjedoka koji će svjedočiti *viva voce* pristala da razgovara s odbranom i da je odbrana takođe "tražila da obavi 200 razgovora na osnovu pravila 92bis". On je "procijenio" da bi se trebao obaviti razgovor s još 175 svjedoka i da je za svakog svjedoka potrebno 20 sati rada. Optuženi dalje navodi da bi govorniku kome je to materinji jezik bila potrebna 15.643 sata da pregleda sve objelodanjene materijale tužilaštva. Osim toga, tvrdio je da su novi dokumenti pronađeni prilikom istražne misije, da strategija objelodanjivanja tužilaštva stalno prisiljava odbranu da prilagodi svoj rad i da je izmijenjena optužnica podnijeta neposredno prije početka suđenja. Dodjelu sredstava svom timu odbrane Karadžić je takođe uporedio sa Smjernicama za pravnu pomoć koje se odnose na optužene koji primaju pravnu pomoć. Na kraju je naveo da njegov tim odbrane neće nastaviti pripreme za suđenje ako Sekretarijat ne obezbijedi timu dodatna sredstva.

⁶⁷ Oспорavana odluka, str. 2.

24. Sekretar Suda je u Osporavanoj odluci priznao da je u predmetu *Karadžić* "broj svjedoka tužilaštva veći nego što je uobičajeno".⁶⁸ Međutim, napomenuo je da taj faktor ne opravdava odstupanje od Sistema za utvrđivanje naknade jer je on već uzet u obzir u prijašnjim odlukama da se Karadžićevom timu odobre dodatna sredstva.⁶⁹ Sekretar Suda je takođe utvrdio da je Karadžićeva odluka da obavi razgovore s raznim svjedocima tužilaštva strategija svojstvena Karadžićevom timu odbrane i ona stoga ne iziskuje dodatna sredstva.⁷⁰ Značajno je da u podnescima dostavljenim u prilog Zahtjevu od 11. septembra Karadžić nije ograničio svoje opise zadataka vezanih za pripreme odbrane s obzirom na velik broj svjedoka tužilaštva na obavljanje "razgovora sa stotinama svjedoka tužilaštva".⁷¹ Umjesto toga, Karadžić je pomenuo dodatne zadatke, navodeći sljedeće:

Broj svjedoka. Tužilaštvo je navelo da namjerava da pozove 409 svjedoka. Bez obzira na to kako će se svjedok biti ispitivan (*viva voce*, na osnovu pravila 92ter ili pravila 92bis), naš tim odbrane mora biti spreman da taj iskaz ospori tako što prikupi, organizuje i proanalizira sve relevantne materijale.⁷²

S obzirom na gorenavedeno, "broj svjedoka tužilaštva koji je veći od uobičajenog" samo doprinosi vanrednom karakteru okolnosti do kojih je došlo zbog vremena kad je tužilaštvo objelodanilo svoje dokumente na osnovu pravila 65ter, zbog obima tog materijala i zbog značaja materijala objelodanjenog na osnovu pravila 65ter za sudski postupak.

25. Stoga je, donoseći Osporavanu odluku, sekretar Suda razmatrao sljedeća četiri odlučujuća faktora: (1) da je otprilike 60 posto od 72.634 dokumenta objelodanjena u periodu od polovine maja 2009. i avgusta 2009. godine bio materijal objelodanjen na osnovu pravila 65ter, (2) relativno kasno objelodanjivanje 81 posto dokumenata na osnovu pravila 65ter u predmetu u odnosu na početak suđenja, (3) činjenicu da je suđenje počelo 26. oktobra 2009. godine, i (4) činjenicu da predmet Karadžić obuhvata "broj svjedoka tužilaštva koji je veći od uobičajenog". Mada sekretar Suda u Osporavanoj odluci kaže da je uzeo u obzir sve faktore, nisam uvjeren da je on to uistinu uradio, ili,

⁶⁸ *Id.*

⁶⁹ *Id.*

⁷⁰ *Id.*

⁷¹ Dopis od 22. oktobra, str. 2.

⁷² *Id.*, str. 1.

ako jest, da im je pridao dovoljno značaja. U stvari, odluka se kosi s tvrdnjom da je uzeo u obzir te faktore. Po mom mišljenju, nijedna razumna osoba koja je propisno razmotrila te faktore ne bi donijela odluku da je dodjela 500 dodatnih sati za pretpretresni postupak dovoljno u postojećim okolnostima. To je još očitije ako se uzme u obzir sljedeći dodatni podnesak dostavljen u prilog Zahtjevu od 11. septembra, koji nije osporen ni u Oспорavanoj odluci ni u Podnesku sekretara Suda:

[...] brojni dokumenti koje je tužilaštvo navelo kao objelodanjene u stvari nisu bili u odgovarajućim serijama dokumenata, zbog čega je tim odbrane bio prisiljen da ih traži jedan po jedan, što nam je usporilo/povećalo posao. Konkretno, tužilaštvo je tek posljednjih sedmica objelodanilo razne nove serije dokumenata na osnovu pravila 65ter i druge dokumente koji su davno trebali da budu objelodanjeni. Te serije dokumenata sadrže materijale koje je tužilaštvo klasifikovalo kao dokumente koji "nisu ranije objelodanjeni zbog nedostatka identifikujućih podataka", kao "nepažnjom previđene" ili obilježene kao "ažurirane verzije/dodatne verzije" već dostavljenih dokaznih predmeta (vidi, na primjer, serije objelodanjenih dokumenata broj 136, 144 i 149 objelodanjenih od mog posljednjeg dopisa od 16. septembra 2009. godine upućenog OLAD-u). Nije ni potrebno ponovo isticati da su ti događaji bili potpuno van naše kontrole. [Nepredviđeni događaj]⁷³

26. Preostaje pitanje da li bi dodjela 7.500 sati za cijelu pretpretresnu fazu postupka prekršila standard određen u Odluci u predmetu *Krajišnik* u pogledu sredstava koja se mogu dodijeliti optuženom koji se sam zastupa. U Odluci u predmetu *Krajišnik* piše sljedeće:

U onoj mjeri u kojoj Sekretarijat traži od optuženog slabog imovnog stanja koji sam sebe zastupa da koordinira svoju odbranu putem imenovanih pravnih saradnika ili ga u tome ohrabruje, primjereno je da Međunarodni sud obezbijedi određena finansijska sredstva za te pravne saradnike. Ta finansijska sredstva ne bi trebala biti uporediva sa onima koja se isplaćuju braniocima optuženih koji imaju pravne zastupnike (naročito stoga što bi poslove kao što je pripremanje pismenih podnesaka trebalo smatrati odgovornošću optuženog koji sam sebe zastupa), ali bi pravnim saradnicima ipak trebalo platiti naknadu za njihov rad na koordinaciji i pravnim konsultacijama s tim u vezi.⁷⁴

27. Smatram da Karadžićev zahtjev za 7.500 sati za cijelu pretpretresnu fazu postupka nije istovjetan zahtjevu za finansijska sredstva koja nisu "uporediva s onima koja se

⁷³ *Id.*, str. 4.

⁷⁴ Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 42.

isplaćuju braniocima optuženih koji imaju pravne zastupnike". U skladu sa Smjernicama za pravnu pomoć, glavnim braniocima optuženih koji imaju pravne zastupnike isplaćuje se iznos od 382.827 eura za pretpretresnu fazu postupka u predmetima koji se po svom obimu i složenosti mogu porediti s predmetom *Karadžić*.⁷⁵ Ako se ovaj iznos razloži, pokaže se da je 1.688 eura isplaćeno za "prvu fazu" pretpretresnog perioda,⁷⁶ 40.707 eura je isplaćeno za posao koji je obavljen u "druvoj fazi" pretpretresnog perioda,⁷⁷ a 340.432 eura je isplaćeno za "treću fazu" pretpretresne faze.⁷⁸ Smjernice dalje predviđaju da se 340.432 eura koje Međunarodni sud isplaćuje za treću fazu dodjeljuje kako slijedi: glavni branilac ima pravo na 14.093 eura mjesečno tokom perioda od 9.5 mjeseci, kobranilac ima pravo na isplatu od 11.645 eura mjesečno u trajanju od 5.5 mjeseci, a pet članova pomoćnog osoblja dobija naknadu od 15.000 eura mjesečno tokom perioda od 9.5 mjeseci.⁷⁹

28. U Zahtjevu za preispitivanje se navodi da je Karadžićevom timu odbrane već isplaćeno ukupno 91.055 eura, što je protivvrijednost za 4.197,6 sati rada, za posao koji je obavljen u predmetu *Karadžić* od avgusta 2008. godine, što je iznos koji se ne osporava u Podnesku sekretara Suda. Karadžić traži da se za cijelu pretpretresnu fazu postupka isplati naknada za ukupno 7.500 sati rada, što, stoga, znači da se Karadžićevom timu odbrane mora dodijeliti dodatnih 3.302,4 sati kako bi ukupan broj sati rada za koji se isplaćuje naknada u pretpretresnoj fazi iznosio 7.500 sati. Budući da je Karadžićevom

⁷⁵ Smjernicama za pravnu pomoć, par. 5. U skladu s par. 5 Smjernicama za pravnu pomoć, taj iznos "usklađuje se shodno indeksu potrošačkih cijena (CPI) koji Međunarodna komisija za državne službe koristi za usklađivanje indeksa potrošačkih cijena za profesionalno osoblje UN u Haagu". Usklađivanje stupa na snagu 1. januara svake godine, na osnovu kretanja CPI tokom perioda od 12 mjeseci od novembra prethodne godine.

⁷⁶ Smjernicama za pravnu pomoć, par. 5 i 7. *Vidi* Smjernicama za pravnu pomoć, par. 6, gdje se navodi da prva faza pretpretresnog postupka obuhvata dodjelu branioca koji zastupa optuženog prilikom njegovog prvog pojavljivanja pred Sudom.

⁷⁷ Smjernicama za pravnu pomoć, par. 5. *Vidi također* Smjernicama za pravnu pomoć, par. 10-11, u kojima su definisani zadaci koje obavlja branilac u drugoj fazi pretpretresnog perioda, kao što su, između ostalog, pregledanje popratnog materijala optužnice i materijala koje je tužilaštvo objelodanilo na osnovu pravila 66 i 68 Pravilnika, dostava eventualnih preliminaranih podnesaka i replika na eventualne odgovore tužilaštva i priprema Plana rada za odbranu.

⁷⁸ Smjernicama za pravnu pomoć, par. 5. *Vidi također* Smjernicama za pravnu pomoć, par. 23, gdje se navodi da treća faza pretpretresnog postupka počinje dan nakon zaključenja druge faze, a treća faza završava s početkom suđenja.

⁷⁹ Smjernice za pravnu pomoć u pretpretresnoj fazi postupka, par. 29. *Vidi također* Smjernicama za pravnu pomoć, par. 25.

timu odbrane već isplaćeno 91.055 eura za 4.197,6 sati, naknada koja bi se isplatila za 7.500 sati iznosila bi ukupno otprilike 165.000 eura.

29. Očigledno je, stoga, da se naknada za 7.500 sati rada kako se navodi u Zahtjevu za preispitivanje ne može porediti sa naknadom koju dobiva branilac optuženog kojem je dodijeljen pravni zastupnik na osnovu Smjernica za pravnu pomoć. Osim toga, ne treba previdjeti upozorenje Žalbenog vijeća da bi Sekretarijat pravnim saradnicima "ipak treba[o] platiti [odgovarajuću] naknadu za njihov rad na koordinaciji i pravnim konsultacijama s tim u vezi".⁸⁰ Shodno tome, smatram da odluka pokazuje da sekretar Suda nije uzeo u obzir relevantne faktore i da nijedna razumna osoba nakon što je uzela u obzir okolnosti u ovom predmetu ne bi donijela odluku da je dodjela samo 500 dodatnih sati za pretpretresnu fazu postupka preko i mimo Sistema za utvrđivanje naknade.

VI. DISPOZITIV

30. S obzirom na gorenavedeno, **ODOBRAVAM** Zahtjev za preispitivanje i **NALAŽEM** da sekretar Suda dodijeli Karadžiću naknadu za 7.500 sati za cijelu pretpretresnu fazu postupka u predmetu *Karadžić*.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija Patrick Robinson,
predsjedavajući

Dana 17. decembra 2009. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁸⁰ Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 42. (Kurziv dodat).